

[Finansministeren.]

er herefter, under hvilke former disse vilkår skal fastsættes, om de ensidigt kan fastsættes af finansministeriet, dog naturligvis under hensyntagen til funktionærlovens og ferielovens forskrifter, eller om der er grundlag for afslutning af en overenskomst med kontorfunktionærernes faglige organisation.

Jeg finder det i denne forbindelse nødvendigt at sige nogle ord om statens almindelige praksis med hensyn til afslutning af overenskomster. Det er jo ikke alene indenfor kontorområdet, staten beskæftiger løst ansat personale, men på mange forskellige faglige områder anvendes der udover tjenestemændene løst ansat arbejdskraft, og jeg anslår den del af statens samlede personale, der ikke er tjenestemandsansat, til at udgøre omkring 40 000. Staten må naturligvis som arbejdsgiver for de mange større eller mindre grupper af løst ansatte afslutte lønaftaler efter de hovedsynspunkter, som er rådende i det private erhvervsliv, og det er da også en fast og mangeårig praksis, at statsinstitutionerne indgår kollektive overenskomster med faglige organisationer om løn- og arbejdsvilkår på samme måde som private arbejdsgivere. Forudsætningen må være, at et flertal af de beskæftigede står tilsluttet den faglige organisation, som repræsenterer faget, og under denne forudsætning afviser staten ikke fremsatte ønsker om oprettelse af en overenskomst. Jeg taler hermed kun om formen for lønaftalerne, men ikke om disses indhold, og jeg mener ikke, der kan fremsættes nogen berettiget kritik af statens almindelige praksis på dette område. Jeg kan tilføje, at staten vel for tiden har over 100 overenskomster løbende.

På denne baggrund må man bedømme det af H. og K. i 1954 overfor finansministeriet fremsatte forslag om oprettelse af en overenskomst med forbundet om vilkårene for statens løst ansatte kontorpersonale. Forbundet repræsenterede 70 pct. af samtlige i staten løst ansatte kontorfunktionærer, og det er efter mit skøn i fuld overensstemmelse med statens faste praksis, at ønsket om indgåelse af en overenskomst er imødekommet. Der kan være grund til i denne forbindelse at fremhæve, at medens det store flertal af statens løbende overens-

komster er indgået mellem de enkelte statsstyrelser og pågældende fagforbund, er overenskomsten mellem H. og K. og finansministeriet indgået for statsstyrelserne i almindelighed, bortset fra enkelte områder, der i forvejen er dækket af specielle overenskomster, som til eksempel på vareforsyningsdirektoratets område.

Man har herved anvendt samme fremgangsmåde, som blev fulgt under den forrige regering, da den daværende finansminister afsluttede en almindelig overenskomst med Dansk Ingeniørforening for samtlige af staten beskæftigede ikke-tjenestemandsansatte civilingeniører. Da det i begge tilfælde drejer sig om personalegrupper, hvis vilkår bør være ens, uanset for hvilken styrelse arbejdet udføres, og da der i et vist omfang sker overgang fra styrelse til styrelse med større eller mindre intervaller i tjenesten, forekommer det sagligt velbegrunder og udfra administrative synspunkter hensigtsmæssigt, at overenskomster som de her omhandlede indgås af finansministeriet på generel basis.

Jeg skal derefter omtale de to bestemmelser i den indgåede overenskomst, der særlig er fremhævet i den fremsatte forespørgsel, nemlig paragraffen om medlemskab af forbundets arbejdsløshedskasse og paragraffen om forbundets eneforhandlingsret. Det vil være naturligt at behandle den sidstnævnte bestemmelse om eneforhandlingsretten først, idet den begrebsmæssigt har den nøjeste tilknytning til selve overenskomstafslutningen. I det øjeblik, der indgås overenskomst med et fagforbund, vil denne omstændighed i sig selv, ganske uanset om der er optaget herhenhørende bestemmelser i overenskomsten, få konsekvenser for udøvelsen af forhandlingsretten indenfor det område, overenskomsten omfatter.

Jeg må principielt opfatte forholdet således, at arbejdsgiveren, i dette tilfælde staten, ved overenskomstens afslutning for det første forpligter sig til at anvende overenskomstbestemmelserne på alle beskæftigede indenfor overenskomstområdet, uanset om de pågældende er medlemmer af det kontraherende forbund eller de står udenfor dette — og de kan jo stå udenfor. Dernæst er det min opfattelse, at ændringer af en indgået overenskomst kun kan gennemføres efter aftale med parterne, og at ingen andre